

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXIX. — Izdan in razposlan dne 5. aprila 1903.

Vsebina: (Št. 78—80.) 78. Ukaz, s katerim se razveljavljajo na kmetijskih borzah za kupčijske pogoje in opravljanje borznih kupčij veljajoči predpisi (uzance) ter se kupčije v žitu ali mlinskih fabrikatih prepovedujejo na podstavi predpisov, veljajočih za terminsko kupčijo. — 79. Ukaz o pozivu udov v vodstva kmetijskih borz. — 80. Ukaz o izdaji prehodnih določil za kmetijske borze.

78.

Ukaz ministrstev za poljedelstvo, finance, trgovino in pravosodje z dne 3. aprila 1903. l.,

s katerim se razveljavljajo na kmetijskih borzah za kupčijske pogoje in opravljanje borznih kupčij veljajoči predpisi (uzance) ter se kupčije v žitu ali mlinskih fabrikatih prepovedujejo na podstavi predpisov, veljajočih za terminsko kupčijo.

Na podstavi §§. 8 in 12 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), s katerim se izdajajo nekatera izpremenilna in dopolnilna določila k zakonu z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) o uredbi borz, se ukazuje tako:

§. 1.

Na kmetijskih borzah, in to na borzi za kmetijske pridelke na Dunaju, na linški borzi za pridelke, praški borzi za pridelke, graški borzi za pridelke in moko ter na črnoviški borzi za pridelke po borznih vodstvih na podstavi zakona z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) za uravnavo kupčijskih pogojev in opravljanje borznih kupčij izdani in veljajoči predpisi (uzance), ki morajo v zmislu §. 8 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) izgubiti svojo moč, so navedeni v dodatku I k temu ukazu.

§. 2.

Kolikor uravnavajo v §. 1 oznamljeni predpisi terminsko kupčijo z žitom ali mlinskimi fabrikati, izgubé ta določila svojo moč dne, katerega začne veljavnost zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), to je 10. dne aprila 1903. l.

Ta določila so navedena v dodatku II k temu ukazu.

§. 3.

Ostala določila v §. 1 oznamljenih predpisov izgubé svojo moč na posameznih kmetijskih borzah z začetkom veljavnosti novih predpisov za uredbo kupčijskih pogojev in opravljanja borznih kupčij (uzance), ki se izdadó po §. 8 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) — najdalje pa 31. dne decembra 1903. l. — do katerega časa se vzdržé tista določila v zmislu §. 25 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) v moči kakor prehodna določila.

§. 4.

Na podstavi §. 12 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) se prepovedujejo počenši od 10. dne aprila 1903. l. kupčije z žitom ali mlinskimi fabrikati, pri katerih se dadó v podstavo v §. 2 oznamljena določila za terminsko kupčijo z žitom ali mlinskimi fabrikati, bodisi da se te kupčije sklepajo na kaki borzi ali izven borze.

§. 5.

Po §. 4 so torej prepovedane kupčije v določilih za terminsko kupčijo z žitom ali mlinskimi fabrikati (§. 2) oznamene vrste,

1. ako se je ob sklepu dogovorilo, da naj se te kupčije opravijo ali uredijo z uporabo zanje v določilih ustanovljenega odpovednega in likvidacijskega postopka; ali

2. ako se brez prejšnjega dogovora v resnici opravijo ali uredijo z uporabo za te kupčije v določilih ustanovljenega odpovednega in likvidacijskega postopka.

Uporaba prepovedi se ne izključi s tem, da se za posredovanje odpovedi in likvidacije ali uravnave

namesto sodelovanja borznega tajništva uredi kaj drugega.

§. 6.

Kupčije, ki so prepovedane v zmislu §§. 4 in 5, provzročijo v zakonu z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) omenjene civilne in kazensko-pravne posledice.

§. 7.

Ta ukaz stopi v moč hkratu z zakonom z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), to je 10. dne aprila 1903. l.

Koerber s. r.

Böhm s. r.

Call s. r.

Giovanelli s. r.

Dodatek I.

Predpisi

za

uravnavo kupčijskih pogojev in opravljanja borznih kupčij:

a) na borzi za kmetijske pridelke na Dunaju:

z naslednjimi v ukazniku borze objavljenimi razglasi predstojništva dunajske borze za pridelke in moko, ter zbornice borze za kmetijske pridelke na Dunaju izdana, oziroma izpremenjena „Določila za pravilni promet (uzance)“:

Razglas z dne 10. novembra 1886. l. (ukaznik št. 23) o izdaji novih uzanc;

razglas z dne 17. maja 1889. l. (ukaznik št. 14) o izpremembi uzanc gledé spirita;

razglas z dne 27. maja 1889. l. (ukaznik št. 15) o izdaji določil za kupčijo s hmeljem;

razglas z dne 6. decembra 1889. l. (ukaznik št. 42) o izpremembi §. 86 lit. a) uzanc;

razglas z dne 1. decembra 1890. l. (ukaznik št. 35) o izdaji določil za kupčijo s češpljami (slivami) in češpljevcem;

razglas z dne 3. decembra 1891. l. (ukaznik št. 24) o izpremembi §. 32 uzanc;

razglas z dne 22. aprila 1892. l. (ukaznik št. 15) o izdaji posebnih določil za kupčijo s senom in slamo;

razglas z dne 13. januarja 1893. l. (ukaznik št. 6) o izpremembi §. 20 uzanc;

razglas z dne 19. oktobra 1893. l. (ukaznik št. 36) o izpremembi §. 65 uzanc;

razglas z dne 23. maja 1894. l. (ukaznik št. 13) o izpremembi §. 99 uzanc;

razglas z dne 30. aprila 1896. l. (ukaznik št. 13) o dopolnitvi uzanc gledé izraza „Primesi“ (pristavek);

razglas z dne 26. junija 1896. l. (ukaznik št. 21) o izpremembi §§. 1, 25, 27, 43, 45, 47, 52, 56, 59, 60, 61, 62, 65, 76 in 78 in o razveljavi §. 66 uzanc;

razglas z dne 17. februarja 1897. l. (ukaznik št. 3) o izpremembi §. 85 uzanc;

razglas z dne 5. marca 1897. l. (ukaznik št. 6) o izpremembi izjemnih določil uzanc za promet s peki, stanujočimi na Dolenjem Avstrijskem;

razglas z dne 8. junija 1899. l. (ukaznik št. 10) o ustanovitvi pomladnega roka;

razglas z dne 27. decembra 1899. l. (ukaznik št. 37) o izpremembi §§. 8, 66, 68, 98, 107, 110, 115, 121, 135, 143, 145, 165, 172 in 184 ter člena VI izjemnih določil uzanc;

razglas z dne 11. avgusta 1900. l. (ukaznik št. 22) o izpremembi §. 89 lit. a) uzanc;

razglas z dne 26. februarja 1902. l. (ukaznik št. 11) o dopolnitvi §. 89 uzanc;

razglas z dne 1. decembra 1902. l. (ukaznik št. 60) o razveljavi vseh na borzno terminsko kupčijo se nanašajočih prometnih določil, ki se je zgodila z veljavnostjo od 1. dne maja 1903. l.;

b) na linški borzi za pridelke:

„Določila za opravljeni promet (uzance)“, ki jih je sklenilo borzno načelnštvo 8., 9. in 10. dne junija 1897. l. in ki so se razglasila z nabitkom v borznem lokalu;

razglas načelnštva od decembra 1899. l. o izpremembi §. 7 uzanc;

sklep načelnštva z dne 5. februarja 1901. l. o zaznamovanju kurzov žita, lanenega in deteljnega semena, hmelja in slada;

sklep načelnštva z dne 22. februarja 1902. l. o zaznamovanju kurzov za moko;

c) na praški borzi za pridelke:

„Določila za opravljeni promet (uzance)“, uvedena oziroma izpremenjena z naslednjimi v ukazniku borze objavljenimi razglasi sveta praške borze za pridelke:

razglas z dne 6. julija 1896. l. (ukaznik št. 5) o uzancah za kupčijo s semenjem cukrove pese;

razglas z dne 9. junija 1899. l. (ukaznik št. 4) o izdaji novih splošnih in posebnih uzanc, izvemši uzance za semenje cukrove pese;

razglas z dne 8. februarja 1900. l. (ukaznik št. 2) o izpremembi §. 9 splošnih uzanc in enote zaznamovanja;

razglas z dne 12. junija 1900. l. (ukaznik št. 5) o izpremembi §. 5 posebnih uzanc za kupčijo z deteljnimi setvami;

d) na graški borzi za pridelke in moko:

z naznanilom udom razglašene uzance za graško borzo za pridelke in moko z datumom Gradec 1877 (81 paragrafov);

e) na černoviški borzi za pridelke:

„Določila za opravljeni promet (uzance)“, izdana, oziroma izpremenjena z naslednjimi, v ukazniku borze razglašeni razglasi načelnštva černoviške borze za pridelke:

razglas z dne 25. junija 1884. l. (ukaznik št. 6) o izdaji novih uzanc;

razglas z dne 15. junija 1895. l. (ukaznik št. 5) o razlagi §. 5 uzanc;

razglas z dne 2. januarja 1900. l. (ukaznik št. 3) o izpremembi §§. 6, 34, 63, 72, 75, 80, 86, 90, 107, 112, 113, 118, 119, 125, 126, 135, 138, 149, 158, 189 in 198 uzanc.

Dodatek II.

Določila,

ki

zadevajo terminsko kupčijo z žitom ali mlinskimi fabrikati:

- a) na borzi za kmetijske pridelke na Dunaju:
od določil za opravljeni promet (uzance), oznamenjenih v dodatku I pod lit. a);
§. 16, 1. odstavek;
od §. 25 stavke: „ako se kupčija ni sklenila na podstavi določil, ki so v teh uzancah ustanovljena za terminsko kupčijo (§. 59)“;
§. 28;
§. 37;
od §. 55 končni stavek: „Pri terminskih kupčijah ne velja določilo lit. b) §. 47“;
§§. 57 do vštrevši 67;
od §. 80 besede: „Prodaje uzančnega žita, oziroma“;
od §. 84 besede: „Uzančno žito, oziroma“;
- b) na černoviški borzi za pridelke:
od določil za opravljeni promet (uzance), oznamenjenih v dodatku I pod lit. e);
od §. 7 odstavek 6;
od §. 12 besede: „po določilih, ustanovljenih za terminsko kupčijo, ali“;
§. 39;
od §. 47 besede: „ter pri prodajah uzančnega žita“; in besede: „oziroma vsako leto ustanovljena (§. 39) minimalna teža“;
§§. 187 do vštrevši 198.

79.

Ukaz ministrstev za poljedelstvo, finance in trgovino z dne 3. aprila 1903. l.

o pozivu udov v vodstva kmetijskih borz.

Na podstavi §. 5 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), s katerim se izdajajo nekatera izpremenilna in dopolnilna določila k zakonu z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) o uredbi borz, se ukazuje tako:

§. 1.

Število oseb, ki tvorijo vodstvo kake kmetijske borze se po §. 2, točki 5 zakona z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) določa z ustavom. V zmislu §. 5 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) naj eno tretjino oseb, tvorečih borzno vodstvo, pristojna ministrstva pokličejo iz oseb, ki jih imenujejo kmetijske deželne združbe.

§. 2.

Predlog za poklicanje tretjine oseb, tvorečih borzno vodstvo (§. 1), morajo staviti po c. kr. političnem deželnem oblastvu, in to gledé

- a) borze za kmetijske pridelke na Dunaju c. kr. kmetijska družba na Dunaju;
- b) linške borze za pridelke deželni kulturni svet v nadvojvodini avstrijski nad Anižo;
- c) graške borze za pridelke in moko c. kr. kmetijska družba na Štajerskem;
- d) praške borze za pridelke deželni kulturni svet za kraljevino češko in
- e) černoiviške borze za pridelke deželni kulturni svet v vojvodini bukovinski.

§. 3.

V § 2 oznamene kmetijske deželne združbe morajo na zahtevanje c. kr. političnega deželnega oblastva predlagati vsakokrat vsaj dvojno število oseb, ki jih pokličejo pristojna ministrstva v borzno vodstvo.

§. 4.

V borzno vodstvo se lahko le pokličejo in tudi le predlagajo osebe,

1. ki imajo državljanstvo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru;

2. ki po §. 5 zakona z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) ali po §. 22 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) niso izključene od posečanje borze;

3. ki stanujejo v kraju borze ali v njegovi bližini, tako da se more lahko in naglo priti v kraj borze, in

4. ki jamčijo, da imajo za udeležbo vodstva kake kmetijske borze potrebno znanje in izkušnje, in to z daljšim samostojnim vodstvom ali udeležbo vodstva kakega kmetijskega obrata ali kake industrije, ki podeluje kmetijske pridelke (mlinarstvo, tvornica cukra, žganjarija, sladovnica, pivovarna i. t. v.), ali s kakim drugim poklicnim poslovanjem.

§. 5.

Služba oseb, ki jih pokličejo pristojna ministrstva v borzno vodstvo, je častna služba in ni v zvezi z nikakimi prejemki.

Te osebe se pokličejo za čas poslovne dobe borznega vodstva, ki je ustanovljen z ustavom, ali za ostanek te dobe, če se v tej dobi izprazni kako mesto v borznem vodstvu, ki ga namestijo pristojna ministrstva.

§. 6.

Ako se borznemu vodstvu odvzame poslovanje (§. 11 zakona z dne 1. aprila 1875), [drž. zak. št. 67]) prestane tudi služba udov, ki so jih poklicala pristojna ministrstva.

Služba kakega poklicanega uda prestane nadalje, ako nastopi kaka taka okolnost, ob koje obstoju bi dotičnik v zmislu §. 4, št. 1 do 3 tega ukaza ne bil mogel biti poklican v borzno vodstvo, ako jo odloži ali ga odvežejo pristojna ministrstva.

Kak poklican ud se lahko odveže, ako je dalje časa zadržan izpolnjevati naložene dolžnosti ali ako se pregreši s tem, da stanovitno zanemarja, ali drugače težko prelomi svoje dolžnosti.

Pred zadevno odločbo je dati udu priliko, da se izjavi.

§. 7.

Ta ukaz stopi v moč hkratu z zakonom z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), to je 10. dne aprila 1903. l.

Böhm s. r.

Call s. r.

Giovanelli s. r.

80.**Ukaz ministrstev za poljedelstvo,
finance, trgovino in pravosodje
z dne 3. aprila 1903. l.****o izdaji prehodnih določil za kmetijske borze.**

Na podstavi §§. 24 in 25 zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), s katerim se izdajajo nekatera izpremenilna in dopolnilna določila k zakonu z dne 1. aprila 1875. l. (drž. zak. št. 67) o uredbi borz, se ukazuje tako:

§. 1.

Za tržaško trgovinsko borzo z ozirom na razmeroma majhen obseg borznega prometa z žitom in mlinskimi fabrikati, dokler se ne izda drugačen ukaz, ne veljajo določila zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) izvzemši §§. 7, 8, 9, odstavek 1, 10 do 14 in 16 do 22.

Tržaške trgovinske borze potem takem ni šteti za kmetijsko borzo v zmislu zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10).

§. 8 tega zakona dobi moč samo z razliko, da je treba za izpremembo predpisov, izdanih po borznem vodstvu za uravnavo pogojev in opravljanje kupčij z žitom in mlinskimi fabrikati, ter za izdajo novih takih predpisov odobrila pristojnih ministrstev, ne da bi bilo treba izvršiti v §. 8 zakona označeni postopek.

V zmislu spredaj stoječega zaukaza dodeljeno odobrilo se lahko prekliče po §. 9, odstavku 1 zakona.

§. 2.

Ob času začetka veljavnosti zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) obstoječe vodstvo kake kmetijske borze posluje do časa, v katerem bo sestavljeno novo borzno vodstvo na podstavi tega zakona in določil ustava borze.

§. 3.

Da se sestavi novo borzno vodstvo, je nadalje v štirih tednih po začetku veljavnosti zakona z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10) po ustavnih določilih uvesti volitev udov, ki se tako odpošljejo v borzno vodstvo.

§. 4.

Borzne termenske kupčije z žitom ali mlinskimi fabrikati, ki še niso opravljene do 10. dne aprila 1903. l., se morajo 10. dne aprila 1903. l. pismeno priglasiti na borznem tajništvu naznanivši stranke pogodnice, blago, množino in ceno.

§. 5.

Po §. 4 priglašen kup ali prodaja se v času od 10. dne do vštetelega 30. dne aprila 1903. l. lahko reši ali plača tudi s sklepom primerne protikupčije. Vendar je tudi tako kupčijo priglasiti tako, kakor je zaukazano s §. 4. V tem primeru ni podvržena določilom §§. 4, 5 in 6 ukaza z dne 3. aprila 1903. l. (drž. zak. št. 78).

§. 6.

Po §§. 4 in 5 priglašene kupčije se morejo najdalje do vštetelega 30. dne aprila 1903. l. opraviti ali uravnati z efektivno izpolnitvijo in prevzetjem ali z obračunom, uporablja se postopek, ki je za te kupčije omenjen v predpisih, izdanih po borznem vodstvu za opravljanje borznih kupčij (§. 2 in dodatek II ukaza z dne 3. aprila 1903. l. [drž. zak. št. 78]) in uporablja se obstoječe borzne uredbe.

§. 7.

Ta ukaz stopi v moč hkratu z zakonom z dne 4. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 10), to je 10. dne aprila 1903. l.

Koerber s. r.**Call s. r.****Böhm s. r.****Giovanelli s. r.**

